

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (kahdeksas jaosto)

19 päivänä helmikuuta 2009 *

Asiassa C-557/07,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Oberster Gerichtshof (Itävalta) on esittänyt 13.11.2007 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 14.12.2007, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten GmbH

vastaan

Tele2 Telecommunication GmbH,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja T. von Danwitz sekä tuomarit G. Arestis ja J. Malenovský (esittelevä tuomari),

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

julkisasiamies: Y. Bot,
kirjaaja: R. Grass,

päätettyään ratkaista toisen kysymyksen työjärjestyksensä 104 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetulla perustellulla määräyksellä,

ilmoitettuaan ennakkoratkaisupyynnön esittäneelle tuomioistuimelle aikovansa ratkaista ensimmäisen kysymyksen työjärjestyksensä 104 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetulla perustellulla määräyksellä,

kehotettuaan yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 23 artiklassa tarkoitettuja osapuolia esittämään mahdolliset asiaa koskevat huomautuksensa,

kuultuaan julkisasiamiestä,

on antanut seuraavan

määräyksen

¹ Ennakkoratkaisupyyntö koskee tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa 22.5.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/29/EY (EYVL L 167, s. 10), henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi) 12.7.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/58/EY (EYVL L 201, s. 37) ja teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/48/EY (EUVL L 157, s. 45; oikaisu EUVL L 195, s. 16) tulkintaa.

² Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten GmbH (jäljempänä LSG) ja Tele2 Telecommunication GmbH (jäljempänä Tele2) ja joka koskee Tele2:n kieltäytymistä ilmoittaa LSG:lle niiden henkilöiden nimet ja osoitteet, joille se toimittaa internetyhteyden.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön säännöstö

Tietoyhteiskuntaa ja immateriaalioikeuden, etenkin tekijänoikeuden, suojaa koskevat säännökset

– Direktiivi 2000/31/EY

- 3 Tietoyhteiskunnan palveluja, erityisesti sähköistä kaupankäyntiä, sisämarkkinoilla koskevista tietyistä oikeudellisista näkökohdista 8.6.2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/31/EY ("Direktiivi sähköisestä kaupankäynnistä") (EYVL L 178, s. 1) 1 artiklan 1 kohdan mukaan kyseisen direktiivin tavoitteena on edistää sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa varmistamalla tietoyhteiskunnan palvelujen vapaa liikkuvuus jäsenvaltioiden välillä.

– Direktiivi 2001/29

- 4 Direktiivin 2001/29 59 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

"Kolmannet osapuolet saattavat erityisesti digitaalisessa ympäristössä yhä useammin käyttää välittäjien palveluita rikkomuksiin. Monissa tapauksissa välittäjillä on parhaat edellytykset estää rikkomukset. Rajoittamatta muita käytettävissä olevia seuraamuksia ja oikeussuojakeinoja olisi oikeudenomistajan käytettävissä oleviin seuraamuksiin siksi kuuluttava mahdollisuus hakea kieltoa tai määräystä sellaista välittäjää vastaan, joka välittää suojattuun teokseen tai muuhun aineistoon kohdistuvan kolmannen osapuolen

rikkomuksen verkossa. Tämän mahdollisuuden olisi oltava käytettävissä myös silloin, kun välittäjän toimiin sovelletaan 5 artiklan mukaista poikkeusta. Tällaisiin kieltöihin tai määräyksiin liittyvät edellytykset ja yksityiskohtaiset säännöt olisi jätettävä jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä määriteltäviksi.”

- 5 Mainitun direktiivin 1 artiklan 1 kohdan mukaan direktiivi koskee tekijänoikeuden ja lähioikeuksien oikeudellista suojaa sisämarkkinoilla ja erityisesti tietoyhteiskunnassa.
- 6 Direktiivin 2001/29 5 artiklan, jonka otsikkona on ”Poikkeukset ja rajoitukset”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Edellä 2 artiklassa säädetty kappaleen valmistamista koskeva oikeus ei koske sellaista 2 artiklassa tarkoitettua tilapäistä kappaleen valmistamista, joka on väliaikaista tai satunnaista sekä erottamaton ja välttämätön osa teknistä prosessia ja jonka ainoa tarkoitus on mahdollistaa

a) välittäjän toimesta tapahtuva teoksen tai muun aineiston siirto verkossa kolmansien osapuolien välillä, tai

b) sen laillinen käyttö,

ja jolla ei ole itsenäistä taloudellista merkitystä.”

- 7 Saman direktiivin 8 artiklassa, jonka otsikkona on ”Seuraamukset ja oikeussuojakeinot”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on säädettävä tässä direktiivissä säädettyjen oikeuksien ja velvollisuuksien loukkauksia koskevista asianmukaisista seuraamuksista ja oikeussuojakeinoista, ja niiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että näitä seuraamuksia ja oikeussuojakeinoja sovelletaan. Näin säädettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja vakuuttavia.

2. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että oikeudenhaltijat, joiden etuihin sen alueella suoritettujen loukkaavien toimien vaikuttavat, voivat nostaa vahingonkorvauskanteen ja/tai hakea kieltoa tai määräystä ja tarvittaessa loukkaavan aineiston sekä 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen laitteiden, tuotteiden tai osien takavarikointia.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että oikeudenhaltijoilla on mahdollisuus hakea kieltoa tai määräystä sellaisia välittäjiä vastaan, joiden palveluita kolmas osapuoli käyttää tekijänoikeuden tai lähioikeuden rikkomiseen.”

– Direktiivi 2004/48

8 Direktiivin 2004/48 8 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaiset oikeusviranomaiset voivat teollis- tai tekijänoikeuden loukkausta koskevan oikeudenkäynnin yhteydessä kantajan perustellusta ja oikeasuhteisesta pyynnöstä määrätä, että sellaisten tavaroiden ja palvelujen alkuperästä ja jakeluverkosta, jotka loukkaavat teollis- tai tekijänoikeutta, annetaan tietoja. Tiedonantovelvollinen on teollis- tai tekijänoikeuksia loukannut ja/tai kuka tahansa muu henkilö:

- a) jonka on todettu pitävän hallussaan riidanalaisia tavaroita kaupallisessa laajuudessa;
- b) joka on tavattu käyttämästä riidanalaisia palveluja kaupallisessa laajuudessa;
- c) jonka on todettu tarjoavan loukkaavassa toiminnassa käytettäviä palveluja kaupallisessa laajuudessa; tai
- d) jonka a, b tai c alakohdassa tarkoitettu henkilö on osoittanut osallistuneen kyseisten tavaroiden tuottamiseen, valmistukseen tai jakeluun tai näiden palvelujen tarjoamiseen.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin tietoihin sisältyvät tapauksen mukaan:

- a) tuotteen tai palvelujen tuottajien, valmistajien, jakelijoiden, toimittajien ja muiden aikaisempien haltijoiden sekä aiottujen tukku- ja vähittäiskauppioiden nimet ja osoitteet;
- b) tiedot tuotettujen, valmistettujen, toimitettujen, vastaanotettujen tai tilattujen tavaroiden taikka palveluiden määrästä sekä kyseisistä tavaroista tai palveluista saaduista hinnoista.

3. Edellä 1 ja 2 kohdan säännökset eivät rajoita muita laissa annettuja säännöksiä, jotka

- a) antavat oikeuden haltijalle oikeuden saada laajempia tietoja;
- b) koskevat tämän artiklan nojalla ilmoitettujen tietojen käyttöä rikos- tai siviilioikeudellisessa menettelyssä;
- c) koskevat vastuuta tiedonsaantioikeuden väärinkäytöstä;

- d) antavat mahdollisuuden kieltäytyä sellaisten tietojen antamisesta, jotka pakottaisivat 1 kohdassa tarkoitetun henkilön myöntämään oman tai lähisukulaisensa osallistumisen teollis- tai tekijänoikeuden loukkaukseen, tai

- e) koskevat tietolähteiden luottamuksellisuuden suojaa tai henkilötietojen käsittelyä.”

Henkilötietojen suojaa koskevat säännökset

– Direktiivi 95/46/EY

- 9 Yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24.10.1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY (EYVL L 281, s. 31) 13 artiklan 1 kohdassa säädetään otsikon ”Poikkeukset ja rajoitukset” alla seuraavaa:

”1. Jäsenvaltiot voivat toteuttaa lainsäädännöllisiä toimenpiteitä, joilla pyritään rajoittamaan 6 artiklan 1 kohdassa, 10 artiklassa, 11 artiklan 1 kohdassa sekä 12 ja 21 artiklassa säädettyjen oikeuksien ja velvoitteiden alaa, jos tällaiset rajoitukset ovat välttämättömiä, jotta varmistettaisiin

a) valtion turvallisuus,

- b) puolustus,

- c) yleinen turvallisuus,

- d) rikosten tai säännellyn ammattitoiminnan osalta, ammattietiikan rikkomusten torjunta, tutkinta, selvittäminen ja syyteharkinta,

- e) jäsenvaltiolle tai Euroopan unionille tärkeä taloudellinen tai rahoituksellinen etu, myös rahaa, talousarviota ja verotusta koskeissa asioissa,

- f) valvonta-, tarkastus- tai sääntelytehtävä, joka satunnaisestikin liittyy julkisen vallan käyttämiseen c, d ja e alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa,

- g) rekisteröidyn suojeleminen tai muiden oikeudet ja vapaudet.”

– Direktiivi 2002/58

10 Direktiivin 2002/58 5 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on kansallisella lainsäädännöllä varmistettava yleisen viestintäverkon ja yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen välityksellä tapahtuvan viestinnän ja siihen liittyvien liikennetietojen luottamuksellisuus. Niiden on erityisesti kieltävä se, että muut henkilöt kuin käyttäjät ilman kyseisten käyttäjien nimenomaista suostumusta kuuntelevat, salakuuntelevat, tallentavat tai muulla tavalla sieppaavat tai valvovat viestintää ja siihen liittyviä liikennetietoja, jollei se ole laillisesti sallittua 15 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Mitä tässä kohdassa säädetään, ei estä teknistä tallentamista, joka on tarpeen viestinnän välittämiseksi, tämän rajoittamatta luottamuksellisuuden periaatteen soveltamista.”

11 Mainitun direktiivin 6 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tilajia ja käyttäjiä koskevat liikennetiedot, jotka yleisen viestintäverkon tai yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoaja käsittelee ja tallentaa, on poistettava tai tehtävä nimettömiksi, kun niitä ei enää tarvita viestinnän välittämiseen, sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän artiklan 2, 3 ja 5 kohdan sekä 15 artiklan 1 kohdan soveltamista.

2. Tilaajalaskutusta ja yhteenliittämismaksuja varten tarvittavia liikennetietoja voidaan käsitellä. Tällainen käsittely on sallittua ainoastaan sen ajanjakson loppuun asti, jona lasku voidaan laillisesti riitauttaa tai maksu periä.

3. Yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoaja voi sähköisten viestintäpalvelujen markkinoimiseksi tai lisäarvopalvelujen tarjoamiseksi käsitellä 1 kohdassa tarkoitettuja tietoja siinä määrin ja niin kauan kuin tällainen palvelu tai markkinointi edellyttää, jos tilaaja tai käyttäjä, jota tiedot koskevat, on antanut siihen suostumuksensa. Käyttäjille tai tilaajille on annettava mahdollisuus perua liikennetietojen käsittelyä koskeva suostumuksensa milloin tahansa.

--

5. Liikennetietojen käsittely 1, 2, 3 ja 4 kohdan mukaisesti on rajoitettava yleisten viestintäverkkojen ja yleisesti saatavilla olevien palvelujen tarjoajien vastuulla toimiviin henkilöihin, jotka käsittelevät laskutusta tai liikenteenhallintaa, asiakastiedusteluja, petosten paljastamista, sähköisten viestintäpalvelujen markkinoimista tai lisäarvopalvelujen tarjoamista, ja sitä voidaan suorittaa ainoastaan kyseisten toimien vaatimassa laajuudessa.

6. Tämän artiklan 1, 2, 3 ja 5 kohta ei rajoita toimivaltaisten elinten mahdollisuutta saada voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti liikennetietoja riitojen, erityisesti yhteenliittämiseen tai laskutukseen liittyvien, ratkaisemiseksi.”

12 Direktiivin 2002/58 15 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltiot voivat toteuttaa lainsäädännöllisiä toimenpiteitä, joilla rajoitetaan tämän direktiivin 5 artiklassa, 6 artiklassa, 8 artiklan 1, 2, 3 ja 4 kohdassa sekä 9 artiklassa säädettyjen oikeuksien ja velvollisuuksien soveltamisalaa, jos tällaiset rajoitukset ovat välttämättömiä, asianmukaisia ja oikeasuhteisia demokraattisen yhteiskunnan toimenpiteitä kansallisen turvallisuuden (valtion turvallisuus) sekä puolustuksen, yleisen turvallisuuden tai rikosten tai sähköisen viestintäjärjestelmän luvattoman käytön torjunnan, tutkinnan, selvittämisen ja syyteharkinnan varmistamiseksi direktiivin 95/46/EY 13 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Tätä varten jäsenvaltiot voivat muun muassa hyväksyä lainsäädännöllisiä toimenpiteitä, joissa säädetään tietojen säilyttämisestä sellaiseksi rajoitetuksi ajaksi, joka on perusteltua tässä kohdassa säädetyistä syistä. Kaikkien tässä kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden on oltava yhteisön oikeuden yleisten periaatteiden mukaisia, mukaan lukien Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut periaatteet.”

Kansallinen säännöstö

13 Kirjallisten ja taiteellisten teosten tekijänoikeudesta ja lähioikeuksista annetun liittovaltion lain (Bundesgesetz über das Urheberrecht an Werken der Literatur und der Kunst und über verwandte Schutzrechte), sellaisena kuin se on BGBl. I:ssä 81/2006 julkaistussa muodossa (jäljempänä UrhG), 81 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1) Sillä, jonka jotakin tässä laissa säädetyistä yksinoikeuksista on loukattu tai jota tällainen loukkaaminen uhkaa, on oikeus vaatia kieltomääräystä. Asia voidaan saattaa

vireille tuomioistuimissa myös yrityksen omistajaa vastaan, jos joku sen työntekijöistä tai valtuutettu on kyseisen yrityksen toiminnassa syyllistynyt loukkaamiseen tai uhkaa syyllistyä tällaiseen loukkaamiseen.

1 a) Jos se, joka on syyllistynyt tällaiseen loukkaamiseen tai joka uhkaa syyllistyä tällaiseen loukkaamiseen, käyttää tätä varten välittäjän palveluja, myös välittäjää kohtaan voidaan esittää 1 momentissa tarkoitettu kieltomääräysvaatimus.

– –”

14 UrhG:n 87 b §:n 2 ja 3 momentissa säädetään seuraavaa:

”2) Se, jonka jotakin tässä laissa säädetyistä yksinoikeuksista on loukattu, voi vaatia tietoja sellaisten tavaroiden ja palvelujen alkuperästä ja jakeluverkosta, jotka loukkaavat tällaista oikeutta, jos tämä ei ole suhteetonta loukkauksen vakavuuteen nähden eikä se ole lakisääteisen luottamuksellisuusvelvollisuuden vastaista; tiedonantovelvollisia ovat oikeuksia loukanneet ja ne henkilöt, jotka ovat kaupallisesti

1. pitäneet hallussaan riidanalaisia tavaroita,

2. käyttäneet riidanalaisia palveluja tai

3. tarjonneet loukkaavassa toiminnassa käytettäviä palveluja.

2 a) Velvollisuus 2 momentin mukaiseen tietojen antamiseen kattaa tapauksen mukaan

1. tavaroiden tai palvelujen valmistajien, jakelijoiden, toimittajien ja muiden aikaisempien haltijoiden sekä aiottujen tukku- ja vähittäiskauppiaiden nimet ja osoitteet,
2. tiedot valmistettujen, toimitettujen, vastaanotettujen tai tilattujen tavaroiden taikka palveluiden määrästä sekä kyseisistä tavaroista tai palveluista saaduista hinnoista.

3) Edellä 81 §:n 1 a momentissa tarkoitettujen välittäjien on annettava sille, jonka oikeutta on loukattu, tämän kirjallisesta ja riittävän perustellusta pyynnöstä tiedot loukkaukseen syyllistyneen henkilöllisyydestä (nimi ja osoite) taikka loukkaukseen syyllistyneen tunnistamiseksi välttämättömät tiedot. Perusteluihin on sisällyttävä erityisesti riittävän konkreettiset tiedot niistä tosiseikoista, joihin oikeuden loukkamista koskeva epäily perustuu. Loukatun henkilön on korvattava välittäjälle näiden tietojen toimittamisesta aiheutuneet kohtuulliset kustannukset.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

15 LSG on yhteisvalvontajärjestö. Se valvoo edunvalvojana äänitteiden tuottajien oikeuksia niiden maailmanlaajuisesti tuottamien tallenteiden osalta sekä esittävien

taiteilijoiden oikeuksia Itävallassa tapahtuvien esitysten osalta. Näihin oikeuksiin kuuluvat muun muassa kappaleenvalmistus- ja levitysoikeus sekä oikeus saattaa teos yleisön saataville.

- 16 Tele2 on internetyhteyspalvelujen tarjoaja, joka antaa asiakkailleen useimmiten dynaamisen IP-osoitteen (Internet-Protocol). Kyseisen osoitteen ja sen täsmällisen antamisajanjakson ja -ajankohdan perusteella Tele2 voi yksilöidä asiakkaan.
- 17 LSG:n edustamille oikeudenhaltijoille aiheutuu taloudellista vahinkoa sellaisen tiedostonjakojärjestelmän käyttöönoton vuoksi, jonka avulla osallistujilla on mahdollisuus vaihtaa tallennettujen tietojen kopioita. Voidakseen panna oikeudenloukkaajia vastaan vireille siviiliprosessin, LSG vaati, että Tele2 määrätään ilmoittamaan sille niiden henkilöiden nimet ja osoitteet, joille se on tarjonnut internetyhteyspalvelua ja joiden IP-osoite sekä yhteydenoton päivämäärä ja kellonaika on tiedossa. Tele2 oli puolestaan sitä mieltä, että tiedonsaantipyynnö on hylättävä. Se väitti, ettei se ollut välittäjä ja ettei sillä ollut oikeutta tallentaa yhteydenottoa koskevia tietoja.
- 18 Handelsgericht Wien hyväksyi 21.6.2006 antamallaan tuomiolla LSG:n vaatimuksen ja katsoi, että Tele2 on internetyhteyden tarjoajana UrhG:n 81 §:n 1 a momentissa tarkoitettu välittäjä ja että sillä on tämän perusteella velvollisuus toimittaa UrhG:n 87 b §:n 3 momentin mukaiset tiedot.
- 19 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että Oberlandesgericht Wien pysytti muutoksenhaussa ensimmäisessä oikeusasteessa annetun tuomion 12.4.2007 annetulla tuomiolla, josta on tehty Revision-valitus Oberster Gerichtshofiin.

20 Tämän valituksen yhteydessä Tele2 väittää yhtäältä, ettei se ole UrhG:n 81 §:n 1 a momentissa ja direktiivin 2001/29 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu välittäjä, sillä vaikka se internetyhteyden tarjoajana tosin antaa käyttäjälle mahdollisuuden päästä verkkoon, se ei kuitenkaan valvo oikeudellisesti eikä tosiasiallisesti viimeksi mainitun käyttämiä palveluja. Toisaalta tiedonsaantioikeuden, jota tekijänoikeuden oikeudellinen suoja edellyttää, ja tietosuojalainsäädännön mukaisten henkilötietojen säilyttämistä ja luovuttamista koskevien rajojen väliset jännitteet on yhteisön direktiiveillä ratkaistu tietosuojan hyväksi.

21 Oberster Gerichtshof katsoo, että nyt käsiteltävänä olevan ennakkoratkaisupyynnön esittämisen jälkeen annettu julkisasiamiehen ratkaisuehdotus asiassa C-275/06, Promusicae, jossa annettiin tuomio 29.1.2008 (Kok., s. I-271), on herättänyt epäilyjä siitä, onko UrhG:n 87 b §:n 3 momentissa, kun sitä tulkitaan yhdessä saman lain 81 §:n 1 a momentin kanssa, vahvistettu tiedonsaantioikeus yhteensoveltuva tietosuojaa koskevien direktiivien ja erityisesti direktiivin 2002/58 5, 6 ja 15 artiklan kanssa. Mainituissa kansallisen oikeuden säännöksissä veloitetaan näet toimittamaan yksityisille kolmansille osapuolille tietoja liikennettä koskevista henkilötiedoista ja tämä tiedonantovelvollisuus edellyttää ennakolta liikennetietojen käsittelyä ja tallentamista.

22 Tämän perusteella Oberster Gerichtshof päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko [direktiivin 2001/29] 5 artiklan 1 kohdan a alakohdassa ja 8 artiklan 3 kohdassa käytettyä käsitettä ’välittäjä’ tulkittava niin, että se kattaa myös yhteyden tarjoajan, joka vain mahdollistaa käyttäjälle verkkoyhteyden antamalla tälle dynaamisen IP-osoitteen mutta ei anna tämän käyttöön mitään palveluja, kuten sähköpostia, tiedostojen siirtopalvelua (FTP) tai tiedostojen jakopalvelua eikä myöskään valvo käyttäjän käyttämiä palveluja oikeudellisesti tai tosiasiallisesti?

- 2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko [direktiivin 2004/48] 8 artiklan 3 kohtaa tulkittava [direktiivin 2002/58] 6 ja 15 artikla huomioon ottaen (suppeasti) niin, että siinä ei sallita liikennettä koskevien henkilötietojen luovuttamista yksityisille kolmansille osapuolille tekijänoikeuteen perustuvien yksinoikeuksien (teoksen hallinnointi- ja käyttöoikeudet) todennäköisiä loukkauksia koskevaa siviiliprosessia varten?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

- ²³ Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 104 artiklan 3 kohdan mukaan muun muassa silloin, kun ennakkoratkaisukysymykseen annettava vastaus on selvästi johdettavissa oikeuskäytännöstä tai silloin, kun ei ole vähäisintäkään perusteltua epäilyä siitä, miten tällaiseen kysymykseen on vastattava, yhteisöjen tuomioistuin voi ratkaista asian perustellulla määräyksellä.

Toinen kysymys

- ²⁴ Toisella kysymyksellään, jota on tutkittava ensimmäisenä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyytää vastausta lähinnä siihen, onko yhteisön oikeus ja etenkin direktiivin 2004/48 8 artiklan 3 kohta, kun sitä tulkitaan yhdessä direktiivin 2002/58 6 ja 15 artiklan kanssa, esteenä sille, että jäsenvaltiot säättävät velvollisuudesta luovuttaa yksityisille kolmansille osapuolille liikennettä koskevia henkilötietoja, jotta siviilituomioistuimissa voidaan panna vireille menettely tekijänoikeuksien loukkauksia vastaan.

- 25 Tähän kysymykseen annettava vastaus on selvästi johdettavissa yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä.
- 26 Yhteisöjen tuomioistuin on näet edellä mainitussa asiassa *Promusicae* annetun tuomion 53 kohdassa todennut, että direktiivin 2002/58 15 artiklan 1 kohdassa, jossa viitataan nimenomaisesti direktiivin 95/46 13 artiklan 1 kohtaan, mainittuihin poikkeuksiin kuuluvat muiden henkilöiden oikeuksien ja vapauksien suojelun kannalta välttämättömät toimenpiteet. Koska direktiivissä 2002/58 ei tarkenneta tässä poikkeuksessa kyseessä olevia oikeuksia ja vapauksia, sen on tulkittava ilmaisevan yhteisön lainsäätäjän tahtoa olla sulkematta sen soveltamisalasta pois omaisuuden suojaa ja tilanteita, joissa tekijät pyrkivät saamaan kyseistä suojaa siviiliprosessin yhteydessä.
- 27 Yhteisöjen tuomioistuin on tämän perusteella päätellyt mainitussa asiassa *Promusicae* annetun tuomion 54 ja 55 kohdassa, ettei direktiivissä 2002/58 eikä etenkin sen 15 artiklan 1 kohdassa suljeta pois jäsenvaltioiden mahdollisuutta säätää velvollisuudesta paljastaa henkilötietoja siviiliprosessin yhteydessä, mutta siinä ei myöskään velvoiteta näitä valtioita säätämään tällaisesta velvollisuudesta.
- 28 Yhteisöjen tuomioistuin on lisäksi tarkentanut, että jäsenvaltioille jätettyä vapautta antaa etusija yksityisyyden kunnioittamista koskevalle oikeudelle tai omaisuudensuojalle on lievennetty useilla vaatimuksilla. Jäsenvaltioiden on siten pannessaan direktiivejä 2000/31, 2001/29, 2002/58 ja 2004/48 täytäntöön huolehdittava siitä, että ne nojautuvat sellaiseen kyseisten direktiivien tulkintaan, jolla voidaan varmistaa yhteisön oikeusjärjestyksessä suojattujen eri perusoikeuksien välinen oikea tasapaino. Jäsenvaltioiden viranomaisten ja tuomioistuinten on lisäksi pannessaan täytäntöön mainittujen direktiivien noudattamisen edellyttämiä toimenpiteitä tulkittava kansallista oikeuttaan näiden samojen direktiivien mukaisesti, ja tämän lisäksi ne eivät myöskään saa nojautua sellaiseen kyseisten direktiivien tulkintaan, joka johtaisi ristiriitaan mainittujen perusoikeuksien kanssa tai muiden yhteisön oikeuden yleisten periaatteiden, kuten suhteellisuusperiaatteen, kanssa (em. asia *Promusicae*, tuomion 70 kohta).

29 Toiseen kysymykseen on näin ollen vastattava siten, ettei yhteisön oikeus eikä etenkin direktiivin 2004/48 8 artiklan 3 kohta, kun sitä tulkitaan yhdessä direktiivin 2002/58 15 artiklan 1 kohdan kanssa, ole esteenä sille, että jäsenvaltiot säätävät velvollisuudesta luovuttaa yksityisille kolmansille osapuolille liikennettä koskevia henkilötietoja, jotta siviilituomioistuimissa voidaan panna vireille menettely tekijänoikeuksien loukkauksia vastaan. Yhteisön oikeus edellyttää kuitenkin, että jäsenvaltioiden on pannessaan direktiivejä 2000/31, 2001/29, 2002/58 ja 2004/48 täytäntöön huolehdittava siitä, että ne nojautuvat sellaiseen kyseisten direktiivien tulkintaan, jolla voidaan varmistaa kyseessä olevien eri perusoikeuksien välinen oikea tasapaino. Jäsenvaltioiden viranomaisten ja tuomioistuinten on lisäksi pannessaan täytäntöön mainittujen direktiivien noudattamisen edellyttämiä toimenpiteitä tulkittava kansallista oikeuttaan näiden samojen direktiivien mukaisesti, ja tämän lisäksi ne eivät myöskään saa nojautua sellaiseen kyseisten direktiivien tulkintaan, joka johtaisi ristiriitaan perusoikeuksien kanssa tai muiden yhteisön oikeuden yleisten periaatteiden, kuten suhteellisuusperiaatteen, kanssa.

Ensimmäinen kysymys

30 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyytää ensimmäisellä kysymyksellään vastausta lähinnä siihen, kuuluuko yhteyden tarjoaja, joka vain järjestää käyttäjille internetyhteyden mutta ei tarjoa muita palveluja eikä valvo käytettyä palvelua oikeudellisesti tai tosiasiallisesti, direktiivin 2001/29 5 artiklan 1 kohdan a alakohdassa ja 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun ”välittäjän” käsitteen alaan.

31 Koska yhteisöjen tuomioistuin katsoo, ettei ole vähäisintäkään perusteltua epäilystä sitä, miten tähän kysymykseen on vastattava, se on työjärjestyksensä 104 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan mukaisesti ilmoittanut ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle aikovansa ratkaista asian perustellulla määräyksellä ja pyytänyt yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 23 artiklassa tarkoitettuja osapuolia esittämään tätä koskevat mahdolliset huomautuksensa.

- 32 LSG, Espanjan ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitukset sekä Euroopan yhteisöjen komissio ovat ilmoittaneet yhteisöjen tuomioistuimelle, ettei niillä ole mitään huomautettavaa sitä vastaan, että yhteisöjen tuomioistuin aikoo ratkaista asian perustellulla määräyksellä.
- 33 Tele2 pysyttäyty huomautuksissaan tältä osin niissä seikoissa, jotka on jo tuotu esiin sen kirjallisissa huomautuksissa. Internetyhteyden tarjoaja saa yhteisön oikeuden perusteella vastuunsa osalta osakseen suotuisampaa kohtelua, mikä on ristiriidassa rajoittamattoman tiedonantovelvollisuuden kanssa. Yhteisöjen tuomioistuin ei kuitenkaan näiden toistettujen lausumien johdosta muuta esittämäänsä menettelytapaa.
- 34 Sekä ennakkoratkaisupyyntöstä että esitettyjen kysymysten sanamuodosta ilmenee selvästi, että kansallinen tuomioistuin pyrkii ensimmäisellä kysymyksellään selvittämään, voidaanko internetyhteyden tarjoaja, joka vain mahdollistaa käyttäjälle verkkoyhteyden, velvoittaa antamaan toisessa kysymyksessä mainitut tiedot.
- 35 Alustavasti on todettava, että direktiivin 2001/29 5 artiklan 1 kohdan a alakohdassa jäsenvaltiot veloitetaan säätämään poikkeuksista kappaleenvalmistusoikeuteen.
- 36 Ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa vireillä olevassa oikeusriidassa on kuitenkin kyse siitä, voiko LSG vedota tiedonsaantioikeuteen Tele2:een nähden, eikä siitä, onko Tele2 loukannut kappaleenvalmistusoikeutta.

- 37 Tästä seuraa, ettei direktiivin 2001/29 5 artiklan 1 kohdan a alakohdan tulkinnasta ole mitään hyötyä pääasian ratkaisemisen kannalta.
- 38 Tele2 väittää muun muassa, että välittäjien on voitava lopettaa tekijäoikeuden loukkaukset. Sen mukaan internetyhteyden tarjoajat eivät kuitenkaan voi siltä osin kuin ne eivät oikeudellisesti eivätkä tosiasiallisesti valvo mitenkään palveluita, joihin käyttäjä ottaa yhteyden, päättää tällaisia loukkauksia eivätkä ne näin ollen kuulu direktiivissä 2001/29 tarkoitetun ”välittäjän” käsitteen alaan.
- 39 Heti alkuun on huomautettava, että edellä mainitussa asiassa Promusicae oli kyse siitä, että Telefónica de España SAU -niminen kaupallinen yhtiö, jonka liiketoimintaan kuuluu muun muassa internetyhteyden tarjoaminen, luovuttaa tiettyjen sellaisten henkilöiden henkilöllisyyden ja kotiosoitteen, joille se on tarjonnut tällaista palvelua ja joiden IP-osoite sekä yhteydenoton päivämäärä ja kellonaika ovat tiedossa (em. asia Promusicae, tuomion 29 ja 30 kohta).
- 40 On selvää, että kuten edellä mainitussa asiassa Promusicae esitetystä kysymyksestä ja kyseisen asian tosiseikoista ilmenee, kaupallinen yhtiö Telefónica de España SAU oli internetyhteyden tarjoaja (em. asia Promusicae, tuomion 30 ja 34 kohta).
- 41 Kun yhteisöjen tuomioistuin katsoi edellä mainitussa asiassa Promusicae annetun tuomion 70 kohdassa, että direktiiveissä 2000/31, 2001/29, 2002/58 ja 2004/48 jäsenvaltioita ei edellytetä säätämään mainitussa asiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa velvollisuudesta luovuttaa henkilötietoja tekijäoikeuden tehokkaan suojan varmistamiseksi siviiliprosessin yhteydessä, se ei heti suoralta kädeltä sulkenut pois

jäsenvaltioilla olevaa mahdollisuutta säätää direktiivin 2004/48 8 artiklan 1 kohdan perusteella tiedonantovelvoitteesta internetyhteyden tarjoajaan nähden.

42 On myös korostettava, että direktiivin 2001/29 8 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että oikeudenhaltijoilla on mahdollisuus hakea kieltoa tai määräystä sellaisia välittäjiä vastaan, joiden palveluita kolmas osapuoli käyttää tekijänoikeuden tai lähioikeuden rikkomiseen.

43 Yhteyden tarjoaja, joka vain mahdollistaa asiakkaalle internetyhteyden ilman, että hän edes ehdottaisi muita palveluja ja valvoisi oikeudellisesti tai tosiasiallisesti käytettyä palvelua, tarjoaa palvelun, jota kolmas osapuoli voi käyttää tekijänoikeuden tai lähioikeuden rikkomiseen, koska hän järjestää käyttäjälle yhteyden, jonka avulla tämä voi rikkoa tällaisia oikeuksia.

44 Direktiivin 2001/29 johdanto-osan 59 perustelukappaleen mukaan oikeudenomistajilla on lisäksi oltava mahdollisuus hakea kieltoa tai määräystä sellaista välittäjää vastaan, joka välittää suojattuun teokseen tai muuhun aineistoon kohdistuvan kolmannen osapuolen rikkomuksen verkossa. On kuitenkin selvää, että kun yhteyden tarjoaja myöntää internetverkkoyhteyden, se mahdollistaa rikkomuksen välittämisen yhteyspalvelun tilanteen ja kolmannen osapuolen välillä.

45 Tämä tulkinta saa tukea direktiivin 2001/29 tarkoituksesta, joka on, kuten muun muassa kyseisen direktiivin 1 artiklan 1 kohdasta ilmenee, varmistaa tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tehokas oikeussuoja sisämarkkinoilla. Sillä, että kyseisen direktiivin 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua ”välittäjän” käsitteen alasta jätettäisiin pois yhteyden tarjoaja, jolla yksin on hallussaan tiedot, joiden avulla on mahdollista yksilöidä käyttäjät,

jotka ovat loukanneet näitä oikeuksia, supistettaisiin olennaisesti mainitulla direktiivillä haluttua suojaa.

- 46 Edellä olevan perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että sellaista yhteyden tarjoajaa, joka vain järjestää käyttäjille internetyhteyden, mutta ei tarjoa mitään muita palveluja, kuten muun muassa sähköpostia ja tiedostojen siirto- tai jakopalvelua, eikä valvo käytettyä palvelua oikeudellisesti tai tosiasiallisesti, on pidettävä direktiivin 2001/29 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuna ”välittäjänä”.

Oikeudenkäyntikulut

- 47 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (kahdeksas jaosto) on määrännyt seuraavaa:

- 1) Yhteisön oikeus eikä etenkin teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/48/EY 8 artiklan 3 kohta, kun sitä tulkitaan yhdessä henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla 22.5.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/58/EY (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi) 15 artiklan 1 kohdan kanssa, ei ole esteenä sille, että jäsenvaltiot säätävät velvollisuudesta luovuttaa yksityisille kolmansille osapuolille liikennettä koskevia henkilötietoja, jotta siviilituomioistuimissa voidaan panna vireille menettely tekijänoikeuksien

loukkauksia vastaan. Yhteisön oikeus edellyttää kuitenkin, että jäsenvaltioiden on pannessaan tietoyhteiskunnan palveluja, erityisesti sähköistä kaupankäyntiä, sisämarkkinoilla koskevista tietyistä oikeudellisista näkökohdista 8.6.2000 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2000/31/EY (”Direktiivi sähköisestä kaupankäynnistä”), tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa 22.5.2001 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2001/29/EY, direktiiviä 2002/58 ja direktiiviä 2004/48 täytäntöön huolehdittava siitä, että ne nojautuvat sellaiseen kyseisten direktiivien tulkintaan, jolla voidaan varmistaa kyseessä olevien eri perusoikeuksien välinen oikea tasapaino. Jäsenvaltioiden viranomaisten ja tuomioistuinten on lisäksi pannessaan täytäntöön mainittujen direktiivien noudattamisen edellyttämiä toimenpiteitä tulkittava kansallista oikeuttaan näiden samojen direktiivien mukaisesti, ja tämän lisäksi ne eivät myöskään saa nojautua sellaiseen kyseisten direktiivien tulkintaan, joka johtaisi ristiriitaan perusoikeuksien kanssa tai muiden yhteisön oikeuden yleisten periaatteiden, kuten suhteellisuusperiaatteen, kanssa.

- 2) Sellaista yhteyden tarjoajaa, joka vain järjestää käyttäjille internetyhteyden, mutta ei tarjoa mitään muita palveluja, kuten muun muassa sähköpostia ja tiedostojen siirto- tai jakopalvelua, eikä valvo käytettyä palvelua oikeudellisesti tai tosiasiallisesti, on pidettävä direktiivin 2001/29 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuna ”välittäjänä”.

Allekirjoitukset